१६

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ५२६।प ७(७)

ग्रंथ नाम कात्यायनीव्रत

विषय मराठी काव्य.

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

મહેરબાન સાહેબ.

વિનતિ કે અમારૂ [illegible] લગન વઈશાખ વદ, ૫
વાર મંગળ. તે રોજ [illegible] ગતાં ઠરાવેલાં છે
તે ઉપર આપ કુટુંબ [illegible] વહેલા પધારી સભા-
ની શોભા વધારશો- [illegible] વિષ્ણુપંત નરસુપંથના
ઘરમાં—

રાવસાહેબ ગોપાળરાવ હરી દેશમુખ.

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

अथकात्यायनिव्रतप्रारंभः जडपटव्यतिरेकमुखेंहरी तदपिअन्वयदा
उनिदेहहरी कथीनतीचीकथारससारसा नमुनिसाहरीच्यापदसारसा १
ननुगोकुळीगोपिकासत्वदृष्टी हरीविणअन्यत्रज्यालानिदृष्टी तयाचीच
त्यातन्मयत्वेंरमाया व्रजिंपुजितिं[illegible]विद्यादीमाया २ अश्यादीव्यअध्या
त्मरूपेंहरीतो करुनिकथातो अविद्याहरीतो करीयामधेंभक्तीचीसुच
नांही विनाभक्तीतेंज्ञानकंहीच[illegible] ३ मनिंचेपतिजेअहंगोपहोतें हरी
देखतांहोतिनिःसारहोतें दिसे[illegible]आत्मास्वयेंकंसहंता तयाकारुचें
कांतरूपेंअहंता ४ परिब्रह्मविद्यासमजेकांभजावें तसेंद्वैतसंस्काररूपें
त्यजावें विसंबुनयेसर्वथाब्रह्मविद्या तरीबिंबबिंबोनिनाशेअविद्या ५
आत्मतागुरुमुखेंसमजावी बोधदृष्टीहीजडीसमजावी चिन्नचिन्मयक
रीअस्मिविद्या सेवितांविमळतेस्वअविद्या ६ असादेखुनिकृष्टआत्माव

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

१ धुनी भजावे तयातें अविद्या वधुनी तयाची निर्ही सेविली स्वैर माया तदेकी
तयाश्री हरीसी रमाया ७ विद्या हरिप्राप्तिसी हेतु वाटे तेसे वितांता पन
त्यास वाटे तद्वैत जाली मग काळ जाला हेमंत तो यास्तव काळ जाला ८
हृष्टा निमित्त भजतां हरिचित्त सुविद्या तो काळ होउनि हरि अवघी अविद्या
मी मार्गशीर्ष म्हणउनि मुखे [illegible] वदे तो [illegible] या कथा रसी असे रतिभाव देतो
९ गीतें मध्ये पुरुष तो प्रभु मा[illegible] मासासी आत्मपण दे प्रभु मार्गशी
र्ष की हा फिटे विरह भेद तया[illegible]मासी द्वैतां न कल्प दजा पुरुषोत्तमा
सी १० श्रुतिमधे भरत या ग्य[illegible] भजाया मायें तते विहरी पुजिति
गोप जाया की मार्गशीर्ष हरिरूप तयाची मासी पुजुनी तीस रमल्या पु
रुषोत्तमासी ११ एवं हरीची हरी माजि माया ते पूजिली स्या हरीसी रमाया
चित्तं तु तो वस्त्र जड भ्रमातिं हरुनि देते चित्तसु मध्य मातें १२ अध्यात्म री

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

तिस्वकथावदावी ह्मणौनितोह्रूपचीभावदावी परंतुसाधारणमांनवाची
वाचासुखेंव्हामहोमानवाची १३ याल्रागिसर्वासीकथाकळाया श्रीव्यासवि
ख्यातकरीकळाया ह्मणुनिदाउतिविचाररसाचा बोलेसुधास्वादकथारसा
चा १४ हेमंतसीतळरुतुस्थिरजंगमास श्रीमार्गशीर्षपदीज्याहरीरूपमा
स मासांतत्याचीफळदेप्रभुसक्तिमाया सोन्यावीणेंनगनयोग्यदीसेरमा
या १५ ह्मणौनिगोपीहरीसीभमाया आराधितिसर्वमिळोनिमाया हेमं
तकाळीप्रथमेचीमासी क्रीडाव्ययाज्ञीपुरुषोत्तमासी १६ त्यज्जुनिअंन्न
हविष्यचिभक्षिती निजतिगोमयलीपसुभक्षीति नियमआंणिकस
वेंहीरक्षीति फळपणेंहृदयीहरिजक्षीति १७ उषःकाळीस्नानेंकरीति
यजितिश्रीभगवति नदीतीरीजेकांकिरणअरुणाचेउगवति करुनि
देविचीसुतन्तुसोकतामुर्तिजपती तिच्यामंत्रातेकीव्रजपशुतहोउनि

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

जपती १८ तटीकाळींदीच्याप्रतिदिवसमासव्रतधरा करीतिश्रीपुजास्म
रतिफळरूपागिरिधरांपाहातांहीमायाफळपरमचिद्रूपगवसे अळं
कारीनानानिजघनपणेंदेमचीवसे १९ फळाचेंआद्रोनेस्मरतअसतांती
चिभजता अनायासेहृषनीस्मृतिपरपरीतीदेश्रुभजता हरिध्यातिगा
तिस्मरतियुवतिस्यासीसकळा व्रजाचीहेचर्यांम्हणउनीचजालीअवकळा
२० सकळकर्मकरीहरिचीस्मृती हरीहरीम्हणतांहरीतिस्मृती परितया
सहीसद्मनमोहरी जरिम्हणेंहरीचमनमोहरी २१ स्मृतिमनीहरिनाममु
खीपरी नमनसत्यघडेतदनुपरी म्हणुनिवंदुनिघेउनियांबरे हरुनिही
दीधलीमगअंबरे २२ कर्मार्पणाचाक्रमसांगजाला तेलाधल्यास्यापश्रुपां
गजाला अध्यात्मरीतिहरिपावलाहो ध्यावाअसायावरीभावलाहो
२३ अन्यदेवतनुहोजरीपूजी सर्वहीसुरसुरासरीपूजी कीसमस्तनग

हीकनकाचे देवदेहविधिच्याजनकाचे २४ परंतुजेजेअवतारसर्वे देतिफ
ळेस्वात्मसुधारसबें ब्रंम्हादीहीसेवितिराजसाचा विलासजोराजसतांमसा
चा २५ म्हणउनीपरनगातिमस्तकाढवनांही श्रुतिशिरसुखकेचेश्रीमुकुंदा
विनांही परिसकळफळेतोदेस्वगीतेतवर्णी सुललीतपणसारेमायुतित्या
सुवर्णी २६ जोसर्वरूपहरिआपणपूज्यजाला लागेसमानसकफळदत्व
नयाअजाला सोभेजसेचरणआपणाहीसुवर्णे तेशोभतेकनकआपुली
यासुवर्णे २७ परीपदीपरमात्माचीआभवी कनकयेरितिकामुकजेभ
वि इतरअल्पफळेंइतराह्लती हारेसम्हणउनीघेतिनजेह्लती २८ एवंहरीइ
तरदेवतकल्पकांही देतीफळेंतदनुरूपचीअल्पकांही तोगोपीकाफळहीमा
नुनीदेवराया भाग्यादयेभजतित्याप्रभुदेवराया २९ फळमिसेंचिअसाकरी
जोपणा फळचीतोप्रभुकेवळआपणा म्हणुउनीस्वतनुफळरूपीणी स्वव

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

रदेमतिहीस्वनिरूपोणी। ३० कात्यायनीपुजननबायकांचे तेअर्चनश्रीव्रज
नायकाचें तत्रापित्याचेंफळतीत्विजाला जोंणीनिज्यामागतित्याअजाला
३१ आलास्वयेंवरदहीवरद्यावयाला त्याचाअसेंविदितअंतरभावयाला
जोमज्जनेंकरीतित्यायमुनेनगरी नोंपेकितेकगडिघेउनीपुतनारी ३२
हरिसगातजळांतदिगंबरा निघतिपाहतिगेउनिअंबरा प्रभुअनयास
मईचिरमेदिनी करीतयेपदपावनमेदिनी ३३ हरिआलाएसाखुणविदीत
नांहीनिपटंते अश्याकाळीतीसंप्रभुउचलियेउनिपटंते कदंबाच्याखं
धिकपटपटचीत्रतुहरीतो चढेनिमुष्यतत्वेमयमज्जडवस्त्रेंचिहरितो ३४ अं
नात्मवस्त्रेंपहीलेहरीतो दाउनिचित्रंतुसंदेहरीतो म्हणौनिशाखेवरीआप
णातें दाउनित्यांतेंकरीतोपणातें ३५ देखुनीहांसतिगडिप्रभुमाधवाचे त्या
तेवदेहरीसुहास्यअगाधवाचे कीअंबरेतरीनदेइनगोपदारा तीरीजरीम्ह

Jain project of Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

णतिकिंअर्जुनदिउदारा ३६ जळीदेखिळतांपाहतांगोपीकानी अश्याशब्दहा
आइकिलास्वकानी फिरोनिपाहातांतयास्त्रीकदंबी हरीदेखीलावक्रदृष्टीक
दंबी ३७ प्रपंचभूमीचीचशाखाअहंता चिदात्माशशीयेरितिकंसहंता फि
रोनिभूमीलक्ष्मीतांदृष्टीहृत्री जडल्यासीतेहोयशाखानिहंत्री ३८ जडपटनिर
सीजोश्रीगुरुश्रीहरीतो सुरविसुखदहातेतोजोअविद्याहरितो हरीतनुहरी
वस्त्रेज्ञानतंतुप्रभाते निरवितिअफराटदृष्टीनेसुप्रभाते ३९ स्वहृदयांतअ
खंडचिरेखीला स्वपरद्वारकेतोहरिदेखीला बसतियेउनियांउत्तळाज
ळी विनवितिप्रभुलागीहातांजळी ४० बेसोनिआकंठजळांतनारी ज्याकां
पतिप्राथुनिपुतनारी सामोपचारेव्रजगोपदारा आधिअसेंबोलतित्याउ
दारा ४१ कीश्लाघ्यतांज्याकरीतांव्रजाला जोणीतयातुजअधोक्षजाला भ
लाकसासत्वरअंबराते देइदयासीधुदीगंबराते ४२ भलानंदहेकीर्ति

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

४ जोकांतसाची भजापुत्रत्याच्याचितुंहोतसाची जळीबैसजोतिन्नसी तेसकंपा
तयाअंबरेदेअजीसानुकंपा ४३ गोष्टीसयाउतरहावदेना साम्यस्ववस्तेंह
रीदेवदेना तोदानआरंभीतिगोपजाया मिसेंतयामन्मथकोपजाया ४४
करीसीजजरीआज्ञातंतुसेअंगनाचे कंतुजवशाऐसेंदेहहेअंगनाचे
गरतिहीपरीहोउंसुंदराक्षीप्रकासी तुजतनुहीसमर्पुसर्वसौख्यप्रदा
सी ४५ मदनपाशबळेंहीनआवळें करीनदानपरीवचनावळे निमिष
विस्मितहोउनिराहति मतिसभेदकरूनिहीपाहति ४६ ह्मणतिधर्म
समस्तहीजाणतो नकरीयेरितिपापसुजाणतो त्यजुनिचारविचारक
रीवरा त्वरीतदेवसनेकनकांबरा ४७ मतिसभेदकरूनिहीपाहीला
घनमणीनउगाह्रिसाहोला मगचतुर्थउपायहीदाविती भिउनिदेहज
हेमनिभावीती ४८ अंबरेंअजीनकोपरदेसी कायतुजगमतोपरदे

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(१०)

सी हातुझाविनउदंडकराया जोसमर्थखिळदंडुकराया ४९ त्यासीउपाय
कथीलेकथिलेचीसारे आत्मार्पणाविणहरीबळतीकसारे दानानतेघड
तसेतनुसंपदांतें अर्पुम्हणुनिम्हणतिहरिच्यापदांतें ५० आत्मार्पणेंचीह
रिचेफळतिलपाय किंभक्तीयापरितिहीगणिलाउपाय अंगीकरीप्रभु
नत्यास्तवत्याक्रमानें जोदेखधा[illegible]नहरी अन्यपराक्रमानें ५१ परंतुत्याची
कनककांगदानें नमान्यकेलीक[illegible]दानें वाढेहरीफारउदासत्याला
हेदुःखजालेबहुध्यासत्याला ५२ [illegible]तिसुखविषइंत्यासर्वजाल्याउदास
व्रतसफळपणीहीवाटलातोनि[illegible]स म्हणुनिहीहरीयोजीत्यासत्याचे
प्रसंगी निजसुखअभिलाषेंघातल्याक्षीप्रसंगी ५३ म्हणेंदासीहोतांव
चनजरीमाझेंकरीतसा करजोमिस्वामिविधिवदतसेलोकरीतसा नवै
सावेंनिरीमजजवळीयेउनिबरवे म्हणावेदेवस्त्रेंनिजहसीतवक्रेसुभर

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yeshwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

वें ५४ हरीवचनअसेंजोत्याचीयाजायकानी। व्रतसफळतिहोतेमानिजेबाय
कानी। म्हणतिभजेंतहोबोलीजाअंगदानें तदुचीतरत्नीजाहृायेत्नरत्नाग
दानें ५५ नियाल्याकाळीदीमधुनिसकळाइंदुवदना करदक्षेगोपिजपउ
निसुभांकामसदना पुढेंयेकायेकांप्रतिदकलीतिआंणिजपति नदीती
री।एइयातरूवरी।उभागोाकळपति ५६ तरूस्कंधिवसेंसीतहरीतआरक्तअ
सीत निजस्कंधिकांहीवदनमा[illegible]दहसीते कदंबाचेशाखेंवरीनवघ
नःश्यामजहरी। वधुहृंदद[illegible]करुणासिंधुजहरी। ५७ त्रयात्यागे
प्रीतिप्रदबद्धतजालाहरि[illegible] [illegible]केंजेकांमाचीकरयुगळदेखेतदु
परी। क्रियाकांमस्थानीभजनविषइंजाजदवडी। जसाकांमीभक्तप्रभु
वरतसेत्यासनीवडी। ५८ क्रियासर्वहातेंअसेंदोनिहात स्वकांमस्थळी
हेअसेंतोपहात सकामाजरीसेवितांजाजनांही नतोवश्यएश्यास्व

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

भक्ताजनांहो ५९ घाउनिजांगसुखस्वल्पाभवधुजनातें ऐसीकृपाउपजली
भवभंजनातें तोआव्हउनिसदनावरीदेनिपाणी तेकाढिल्याविणनंद
वरचक्रपाणी ६० परंउगीतेंतरथांगपांणी करीप्रतिज्ञाउचलुनिपांणी
किंभक्तमाज्ञानवज्ञायवाया हेसत्यपार्थावदमानवाया ६१ दुराचारी
भारीभजनतरीमाझेंकरीतसे ह्रपेनेतोमाझात्यजिचगुणहीलोकरी
तसे स्ववांणीगीताहेनीनदिसहस्याभाळीतअसें नज्ञांकांवेंहस्तीस्मर
गहवदेशाब्दहीअसें ६२ कामाह्यविकरुनिकाढुनियेकपांणी ह्यक
डेकरीतिकीअजीचक्रपांणी दअवरम्हणुनिमागतिगोपदारा हेयुक्ती
नेचघडलेकरणेंउदारा ६३ म्हणेंकेलेदेवीव्रततुम्हिंविचारुनिचीपरी
विवस्त्रेंस्नानेंयामलीनपणआलेतदुपरी तयाप्रक्षालयायामजनिज
करहंहनमनें कराऐसाशब्दीहरीहरजगन्मोहनमनें ६४ व्रताच्याफ

६ ळीठेविलाप्राणसारा जयाइछितिमुक्तीहीसर्वसारा स्वयेंतोचीकींगोष्टिहे
बोलताहे गमेनिष्कळासीक्रीयेंचीलताहे ६५ अंगहीनम्हणतांचिनिरास
प्राप्तिचाम्हणुनिचित्तनिरास प्रांणतेत्यजुनिमांनवदेहा तोरूपाब्धिनी
जशब्दवदेहा ६६ अशयाशब्दबाणेंनिघेप्राणपाहे परीस्तंभनीहेतुजा
लीरूपाहे म्हणेंशीघ्रवंदामलायावरूनी फळाशयाबळेंराहील्यासावरूनी
६७ केलेनमस्कारपरंतुकाह[illegible]नस्पातिही रक्षीलीबायकांही कींकां
मंगळावरीयेकपांणी येकाक[illegible]तिसक्रपांणी ६८ त्यजुनीहिफळ
वांछाकाम्यकर्मेंकरीति प्रियहरासनकेंतेसर्वयाल्लोकरीति सकळस
फळकर्मत्यागसंन्याससाचा म्हणुनिउमजहोतोयाकथेच्यारसाचा ६९
कामस्थळीत्यागहीत्यासज्ञाला ऐकाकरेंबंदीतित्याअज्ञाला परंतुका
मावरियेकहात हेसर्वहीतोचीअसेंपाहात ७० कामालयावरीचघेउनि

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

येकपाणी। येकेत्यजुनीनमीलाप्रभुचक्रपांणी। जोकाम्यकर्मकरीआणिम
निअकाम मानीतसाव्रजवधुप्रभुपूर्णकाम ७१ असोनिह्मोकाम्यनदीतटा
की त्याकामनाजोनिजभक्तटाकी। तोअर्धसंन्यासहरीससारा करीहरीका
म्यपथाअसारा ७२ काम्येस्वभक्तकरीतोपरिकांमनांह्मो तेगाकविहरीन
सेजरिकांमनांह्मो याल्लागीकामसदनावरीयेकपांणी तोह्मीतयावरूनीका
ढवीचक्रपांणी ७३ म्हणेंआय[illegible]विहितविचारेंनघडले दुजेयादे
षाचेपरीहरणह्मीआडपडले गुरुजदेवातेंनमनकरीऐकाजरीकरेंत
याचाछेदावाकरणेंम्हतिसर्वज्ञानिकर ७४ परिप्रायश्चीत्तेंस्वपदनमनी
सर्वघडति फळप्राप्तिद्वारेंत्वरीतअवघीह्मोउघडती म्हणेंकीश्रीकोंमज ता
करयुगेंवंदनकरा मगप्रेमेंसांगावदनत्रिखुणावस्त्रनिकरा ७५ स्वह्मीतमानु
नियांव्रजकामिनी करयुगेंनमतिगजगामिनी उचळुनिभुजमागतिअं

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(15)

कासा·

७ बरा पसरूनिकरयुग्म दीगंबरा ७६ येकियेउनिपुढेंस्वदुकुळा मागतीज्ञ
सीमहाअनुकुळा तोतितें इतरअंबरदावी गोष्टिहेसरसकायवदावी ७७
नेसोनिवस्त्रव्रजगोपदारा तिरिउभापाहतिस्याउदारा तेकांचिस्याश्रीपति
शीरमाया स्यादाविति नेत्रविकारमाया ७८ इतुकियांतरविति दोदेखीरखा
उगवतांनिजशत्रुविलेखीला करुनिअंगुळीभंगतयासल्या अतिनि
खंदीतितेसमइंसत्या ७९ जोनिधीगवरिसीकरीमीत्र भक्तमानितीतया
असेमीत्र नव्हयांतइतुकेअवलोकी अन्यतोचिजनमांनवलोकी ८० रति
नलाधलीयाकुमुदेक्षणी उगवलारविस्यास्तवतेक्षणी म्हणतिमागुति
योगकधीघडे स्वसुखदारवगोकेउउघडे ८१ कइघडेलअसीपरमा
गती म्हणुनीयेविषइवरमागती परीमनातचीकीहरिजांणती सकळसा
क्षीदयाळसुजांणती ८२ भावहीसमजलाचहरितो जोमुकुंदभवबंधहरितो

A project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

धन्यस्यासकरीतोवरदानें तोअसावरिदीक्षावरदानें ८३ भोगालवेगेंमजदे
वराया गोपिसदामोदरदेवराया दामोदरार्थिशुकभावदावी तेव्यासवाणी
रचनावदावी ८४ दामोदरार्थिशुकभाव देतो कीनामहेज्यासमनीवदेतो
कींगोष्टजेकांनरूचेमलाहे तनुनदामोदरसांमलाहे ८५ व्रजप्रेमबहुस्वपो
टीसदामी येशोदाकरीबहुतस्यासदामी व्रजीयाचीयागोपीकास्त्रीस्वभावें
रतिप्रीतितिनेंरंगल्यास्वस्वभावें ८६ नटकसायासीहीमीवरातें म्हणोनि
वाटकमळावरातें आंताचभोगुंतविरूपदाट ग्रामस्थयेतांचीभरेजदाट
८७ म्हणोनियांजाउनीसद्यवाट पुढेंरमावेंमनीहेचीवाट यालागीदामोद
रदेस्ववांणी बोलेफळाचीनकरूनिवांणी ८८ व्रजाजायवेळेंतुम्हिसक
ळसीहाचअबळा व्रताचीहेचर्यातवरीतमजदेयीलसबळा शरद्रातिये
तितरूफूलतीनाशीशशितमा रमाजःशामाहोतुम्हिंमजसीतेकांप्रियत

८ मा ८९ नव्हेमायावस्तुप्रकृतिपुरुषावीणअबळा प्रकाशीतोंतेंतरितशि   तो
ण्हितेहोयसबळा निजानंदप्राप्तिपदनिजवरें देनिजबळा व्रजस्त्रीतेथेंजे
ह्मणुनिह्मणतोदेवअबळा ९० वृत्तितुह्मीहरिह्मणेंअबळाप्रसीद्धा सि
द्धातथापिमजआत्मसुखंप्रसीद्धा सिद्धांतकीअनुभवाप्ततुह्मिंसुजाणा
जाणामव्हाभजतिसंतजयसुजाणा ९१ प्रवृत्तिप्रसंगातदावीनिवृत्ती तया
माधवातेसमर्पुनिवृत्ती कथावर्णिलीरामेंकेशवाची जगींधंन्यतोयांत
जोलेशवाची ९२   इतिकात्यायनिव्रतसमाप्त   छ

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com